

Zbiór Orzeczeń

WYROK TRYBUNAŁU (dziesiąta izba)

z dnia 7 września 2017 r.*

Odesłanie prejudycjalne – Ochrona konsumentów – Dyrektywa 1999/44/WE – Sprzedaż towarów konsumpcyjnych i związane z tym gwarancje – Pojęcie „umowy sprzedaży” – Brak możliwości zastosowania tej dyrektywy – Brak właściwości Trybunału

W sprawie C-247/16

mającej za przedmiot wniosek o wydanie, na podstawie art. 267 TFUE, orzeczenia w trybie prejudycjalnym, złożony przez Landgericht Hannover (sąd okręgowy w Hanowerze, Niemcy) postanowieniem z dnia 22 kwietnia 2016 r., które wpłynęło do Trybunału w dniu 29 kwietnia 2016 r., w postępowaniu:

Heike Schottelius

przeciwko

Falkowi Seifertowi,

TRYBUNAŁ (dziesiąta izba),

w składzie: M. Berger (sprawozdawca), prezes izby, A. Borg Barthet i E. Levits, sędziowie,

rzecznik generalny: H. Saugmandsgaard Øe,

sekretarz: A. Calot Escobar,

uwzględniając pisemny etap postępowania,

rozważywszy uwagi przedstawione:

- w imieniu H. Schottelius przez M. Burgera, Rechtsanwalt,
- w imieniu F. Seiferta przez M. Lorenza, Rechtsanwalt,
- w imieniu rządu niemieckiego przez T. Henzego, J. Möllera oraz M. Hellmanna, działających w charakterze pełnomocników,
- w imieniu Komisji Europejskiej przez C. Hödlmayra oraz D. Roussanova, działających w charakterze pełnomocników,

podjąwszy, po wysłuchaniu rzecznika generalnego, decyzję o rozstrzygnięciu sprawy bez opinii,

* Język postępowania: niemiecki.

wydaje następujący

Wyrok

- 1 Wniosek o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym dotyczy wykładni dyrektywy 1999/44/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 25 maja 1999 r. w sprawie niektórych aspektów sprzedaży towarów konsumpcyjnych i związanych z tym gwarancji (Dz.U. 1999, L 171, s. 12).
- 2 Wniosek ten został przedstawiony w ramach sporu między Heike Schottelius a Falkiem Seifertem w przedmiocie kosztów, jakie H. Schottelius miała ponieść w celu usunięcia wad dzieła.

Ramy prawne

Prawo Unii

- 3 W motywach 6, 7 i 10 dyrektywy 1999/44 wskazano:
 - „(6) Główne trudności napotymane przez konsumentów i stanowiące główne źródło sporów ze sprzedawcami dotyczą braku zgodności towarów z umową; dlatego stosowne jest zbliżenie [w tym względzie] ustawodawst[w] krajow[y]ch [dotyczących] sprzedaż[y] towarów konsumpcyjnych, jednakże bez naruszania przepisów i zasad prawa krajowego odnoszących się do odpowiedzialności kontraktowej i deliktowej.
 - (7) Towary muszą, przede wszystkim, odpowiadać umownej specyfikacji [postanowieniom umownym]; zasadę zgodności z umową można uznać za wspólną dla różnych krajowych tradycji prawnych; w niektórych krajowych tradycjach prawnych nie jest możliwe poleganie jedynie na tej zasadzie dla zapewnienia minimalnego poziomu ochrony dla konsumentów; w ramach takich tradycji prawnych w szczególności dodatkowe przepisy krajowe mogłyby być użyteczne dla zapewnienia, iż [by] konsument jest [był]chroniony w przypadkach, gdy strony nie uzgodniły szczególnych warunków umownych lub gdy strony zawarły warunki umowy lub porozumienia, które bezpośrednio bądź pośrednio uchylają lub ograniczają prawa konsumenta i które, w zakresie, w jakim te prawa wynikają z niniejszej dyrektywy, nie są dla konsumenta wiążące.

[...]

 - (10) W przypadku braku zgodności towaru z umową konsumenci powinni być uprawnieni do uzyskania bezpłatnie przywrócenia zgodności towaru z umową, wybierając naprawę lub zastąpienie, lub jeśli to nie wystarczy [gdy nie jest to możliwe], do obniżenia ceny lub wypowiedzenia [rozwiązania] umowy”.
- 4 Artykuł 1 wspomnianej dyrektywy, zatytułowany „Zakres [stosowania] i definicje”, stanowi:
 - „1. Celem niniejszej dyrektywy jest zbliżenie przepisów ustawowych, wykonawczych i administracyjnych państw członkowskich dotyczących niektórych aspektów sprzedaży towarów konsumpcyjnych i związanych z tym gwarancji w celu zapewnienia jednolitego minimalnego poziomu ochrony konsumentów w kontekście rynku wewnętrznego.
 2. Do [Dla] celów niniejszej dyrektywy:
 - a) »konsument« oznacza każdą osobę fizyczną, która w umowach objętych niniejszą dyrektywą działa w celach niezwiązanych z handlem, przedsiębiorstwem lub zawodem [niemieszczących się w ramach jej działalności zawodowej lub gospodarczej];

[...]

c) »sprzedawca« oznacza każdą osobę fizyczną lub prawną, która na podstawie umowy sprzedaje towary konsumpcyjne w ramach swojej działalności handlowej, przedsiębiorstwa lub zawodowej [działalności zawodowej lub gospodarczej];

[...]

4. Umowy na dostawę towarów konsumpcyjnych, które mają być wytworzone czy wyprodukowane, do [dla] celów niniejszej dyrektywy uważane będą za umowę sprzedaży”.

5 Artykuł 2 wspomnianej dyrektywy, zatytułowany „Zgodność z umową”, stanowi w ust. 1 i 5, co następuje:

„1. Sprzedawca musi dostarczyć konsumentowi towary, które są zgodne z umową sprzedaży.

[...]

5. Wszelki brak zgodności wynikający z nieprawidłowego montażu towarów konsumpcyjnych uznawany będzie za równoznaczny z brakiem zgodności towarów, jeżeli montaż stanowi część umowy sprzedaży towarów i towary były montowane przez sprzedawcę lub na jego odpowiedzialność. Ma to zastosowanie, także gdy produkt przeznaczony do montażu przez konsumenta jest montowany przez konsumenta, a nieprawidłowy montaż wynika z niedociągnięcia [błędu] w instrukcji montażu”.

6 Zgodnie z art. 3 tej samej dyrektywy, zatytułowanym „Prawa konsumenta”:

„1. Sprzedawca odpowiada przed konsumentem za każdy brak zgodności, który istnieje w momencie dostawy towarów.

2. W przypadku braku zgodności konsument jest upoważniony do wolnego od opłat przywrócenia [towaru do stanu] zgodn[ego z umową] poprzez naprawę lub zastąpienie, zgodnie z ust. 3, lub do uzyskania stosownej obniżki ceny lub do unieważnienia [rozwiązania] umowy w odniesieniu do t[ego] towar[u], zgodnie z ust. 5 i 6.

3. Po pierwsze, konsument może żądać, aby sprzedawca naprawił towary albo może żądać od sprzedawcy ich zastąpienia; w obu przypadkach jest to wolne od opłat, chyba że byłoby to niemożliwe lub nieproporcjonalne.

[...]

Każda naprawa lub zastąpienie powin[n]y być dokonan[e] w rozsądnym czasie i bez istotnej niedogodności dla konsumenta, z uwzględnieniem charakteru towarów i celów, dla których konsument ich potrzebuje.

[...]

5. Konsument może domagać się stosownej obniżki ceny lub unieważnienia [rozwiązania] umowy:

– jeżeli konsumentowi nie przysługuje ani naprawa, ani zastąpienie [towaru],

lub

– jeżeli sprzedawca nie dokonał naprawienia szkody [nie zastosował środka zaradczego] w rozsądnym czasie,

lub

- jeżeli sprzedawca nie dokonał naprawienia szkody [nie zastosował środka zaradczego] bez istotnych niedogodności dla konsumenta”.

Prawo niemieckie

7 Dyrektywa 1999/44 została przetransponowana do prawa niemieckiego w ramach reformy Bürgerliches Gesetzbuch (kodeksu cywilnego, zwanego dalej „BGB”) w drodze Gesetz zur Modernisierung des Schuldrechts (ustawy o modernizacji prawa zobowiązań) z dnia 26 listopada 2001 r. (BGBl. 2001 I, s. 3138), która weszła w życie w dniu 1 stycznia 2002 r.

8 Paragraf 280 BGB, zatytułowany „Odszkodowanie z tytułu naruszenia obowiązku wynikającego ze stosunku zobowiązaniowego”, stanowi:

„1. Jeżeli dłużnik narusza obowiązek wynikający ze stosunku zobowiązaniowego, wierzyciel może żądać od dłużnika naprawienia szkody wynikłej z tego tytułu [...].

[...]

3. Wierzyciel może zażądać odszkodowania w miejsce świadczenia tylko wtedy, gdy spełnione są dodatkowe warunki określone w § 281, § 282 lub § 283”.

9 Paragraf 281 BGB, zatytułowany „Odszkodowanie w miejsce świadczenia z powodu braku świadczenia lub nienależytego świadczenia”, stanowi w ust. 1:

„Jeżeli dłużnik nie spełni wymagalnego świadczenia względnie jeżeli spełni je w nienależyty sposób, wierzyciel może zażądać odszkodowania w miejsce świadczenia na warunkach określonych w § 280 ust. 1, jeżeli wyznaczył dłużnikowi rozsądny termin na spełnienie świadczenia względnie na usunięcie wady, a termin ten upłynął bezskutecznie [...]”.

10 Zgodnie z § 323 BGB, zatytułowanym „Odstąpienie od umowy z powodu braku świadczenia lub nienależytego świadczenia”:

„1. Jeżeli dłużnik nie spełni wymagalnego świadczenia względnie jeżeli spełni je w nienależyty sposób, wierzyciel może – jeżeli wyznaczył dłużnikowi rozsądny termin na spełnienie świadczenia względnie na usunięcie wady, a termin ten upłynął bezskutecznie – odstąpić od umowy.

[...]”.

11 Paragrafy 634, 636 i 637 BGB znajdują się w podtytule 1, zatytułowanym „Umowa o dzieło”, który wchodzi w skład księgi 2 rozdział 8 tytuł 9 podtytuł 1 tego kodeksu.

12 Paragraf 634 BGB, zatytułowany „Uprawnienia zamawiającego z tytułu rękojmi za wady”, przewiduje:

„Jeżeli dzieło ma wady, zamawiający może, na warunkach określonych w poniższych przepisach i z zastrzeżeniem odmiennego uregulowania,

[...]

2. usunąć samą wadę i zażądać zwrotu koniecznych wydatków zgodnie z § 637,

3. zgodnie z §§ 636, 323 i 326 ust. 5 odstąpić od umowy [...] oraz

4. zgodnie z §§ 636, 280, 281, 283 i 311a zażądać odszkodowania [...]”.

13 Paragraf 637 BGB, zatytułowany Własnoręczne [usunięcie wad], stanowi w ust. 1:

„W przypadku wady dzieła zamawiający może po bezskutecznym upływie terminu wyznaczonego przezeń do usunięcia wady usunąć sam wadę i zażądać zwrotu koniecznych wydatków, chyba że przyjmujący zamówienie słusznie odmówił usunięcia tej wady”.

Postępowanie główne i pytanie prejudycjalne

14 Małżonek H. Schottelius zlecił F. Seifertowi, przyjmującemu zamówienie, renowację basenu położonego w ogrodzie tej pary małżeńskiej. Odbiór robót miał miejsce w roku 2011 w zamian za zapłatę kosztów tych robót.

15 Z akt sprawy będących w posiadaniu Trybunału wynika z jednej strony, że grunt, na którym został zbudowany ten basen, należy do H. Schottelius, tak że to ona jest jego właścicielką, a z drugiej strony, że na podstawie umowy z dnia 3 i 4 listopada 2011 r. jej małżonek scedował na nią uprawnienia z tytułu rękojmi, które przysługiwały mu wobec przyjmującego zamówienie. Natomiast z owych akt sprawy nie wynika, że pierwotnie F. Seifert sprzedał wspomniany basen państwu Schottelius.

16 Tuż po ukończeniu robót renowacyjnych basenu na jaw wyszły różne wady, które mogły zostać wykryte dopiero w trakcie korzystania z tego dzieła. Wady te dotyczyły w szczególności systemu oczyszczania i pompy. Heike Schottelius i jej małżonek wezwali F. Seiferta do usunięcia tych wad. Jako że F. Seifert nie zastosował się do tego wezwania, H. Schottelius przeprowadziła samodzielne postępowanie dowodowe w odniesieniu do owych wad.

17 Zgodnie z aktami sprawy będącymi w posiadaniu Trybunału w ramach tego postępowania biegły stwierdził istnienie poważnych wad i nieprzestrzeganie przez przyjmującego zamówienie standardowych norm budowlanych. Ponadto roboty polegające na naprawieniu dzieła zostały ostatecznie wykonane przez małżonka H. Schottelius z pomocą przyjaciela. W tym celu zainteresowany musiał nabyć konieczny materiał.

18 Następnie skarżąca wytoczyła przeciwko F. Seifertowi powództwo o zapłatę kosztów związanych z robotami naprawczymi.

19 Landgericht Hannover (sąd okręgowy w Hanowerze, Niemcy) stoi na stanowisku, że powództwo to nie powinno co do zasady zostać uwzględnione, gdyż wszystkie przepisy krajowe mające ewentualnie zastosowanie w niniejszym przypadku wymagają, by konsument wyznaczył przyjmującemu zamówienie w wyraźny sposób dodatkowy termin na usunięcie wad rzeczy, chyba że wyznaczenie takiego terminu jest zbędne, czego nie można stwierdzić na podstawie okoliczności faktycznych i dowodów powołanych w ramach postępowania głównego. Otóż termin ten został wyznaczony w odpowiednim czasie nie przez H. Schottelius, której przysługuje prawo do rękojmi, lecz wyłącznie przez jej małżonka, w piśmie adwokata z dnia 16 listopada 2011 r. Ponadto wezwanie do usunięcia wady, jakiego dokonał małżonek zainteresowanej jako osoba trzecia, gdyż scedował on na nią swoje uprawnienia z tytułu rękojmi, jest bezskuteczne w świetle prawa niemieckiego. Zdaniem H. Schottelius F. Seifert miał w każdym wypadku wystarczająco czasu na usunięcie spornych wad.

20 Natomiast zdaniem sądu odsyłającego nie należałoby oddalać powództwa w zawisłej przed nim sprawie, gdyby zgodnie z art. 3 ust. 5 tiret drugie dyrektywy 1999/44 w związku w szczególności z motywami 7 i 10 tej dyrektywy oraz wbrew temu, co przewiduje prawo niemieckie, z zasady zgodności świadczenia z umową wynikało, że wyznaczenie przez konsumenta terminu na usunięcie wad rzeczy nie stanowi przesłanki do możliwości powołania się na wtórne uprawnienia z tytułu rękojmi za te wady.

21 W tym kontekście Landgericht Hannover (sąd okręgowy w Hanowerze) postanowił zawiesić postępowanie i zwrócić się do Trybunału z następującym pytaniem:

„Czy z art. 3 ust. 5 tiret drugie dyrektywy [1999/44] należy wywodzić zasadę europejskiego prawa ochrony konsumentów, w myśl której w przypadku wszelkich umów dotyczących dóbr konsumpcyjnych zawieranych pomiędzy konsumentami i podmiotami niebędącymi konsumentami dla podniesienia wtórnych roszczeń z tytułu rękojmi wystarczy, by zobowiązany z tytułu rękojmi podmiot niebędący konsumentem nie naprawił szkody w rozsądnym terminie, co nie wymaga wyraźnego wyznaczenia terminu na usunięcie wady, a odnośne przepisy prawa krajowego należy interpretować w stosowny sposób, dla przykładu również w przypadku umowy o dzieło dotyczącej dobra konsumpcyjnego, i w związku z tym należy w danym wypadku dokonać ich wykładni zawężającej?”

W przedmiocie pytania prejudycjalnego

22 W drodze swojego pytania sąd odsyłający chciałby się zasadniczo dowiedzieć, czy art. 3 ust. 5 tiret drugie dyrektywy 1999/44 należy interpretować w ten sposób, że zgodnie z zasadą prawa Unii w dziedzinie ochrony konsumentów do dochodzenia wtórnych uprawnień z rękojmi przez konsumenta, który zawarł ze sprzedawcą umowę dotyczącą towaru konsumpcyjnego, wystarczy, że sprzedawca ten nie naprawił szkody w rozsądnym terminie, przy czym nie jest konieczne wyznaczenie przez tego konsumenta terminu na usunięcie wady rzeczy.

23 W niniejszej sprawie rząd niemiecki i Komisja Europejska podniosły zarzut braku właściwości. Zdaniem tego rządu i tej instytucji dyrektywa 1999/44 nie znajduje zastosowania do sporu w postępowaniu głównym w szczególności z tego względu, że rozpatrywana umowa nie jest „umową sprzedaży” w rozumieniu tej dyrektywy, lecz „umową o dzieło”, który to rodzaj umowy nie jest uregulowany we wspomnianej dyrektywie.

24 W powyższym względzie należy od razu zauważyć, że w celu sprawdzenia własnej właściwości do Trybunału należy zbadać okoliczności, w jakich sąd krajowy zwrócił się do niego z daną sprawą (zob. podobnie postanowienia z dnia 3 lipca 2014 r., Tudoran, C-92/14, EU:C:2014:2051, pkt 35 i przytoczone tam orzecznictwo, a także z dnia 4 września 2014 r., Szabó, C-204/14, niepublikowane, EU:C:2014:2220, pkt 16).

25 Z utrwalonego orzecznictwa wynika także, że Trybunał jest co do zasady właściwy do dokonywania wykładni przepisów prawa Unii, które faktycznie znajdują zastosowanie w postępowaniu głównym (zob. podobnie wyroki: z dnia 18 grudnia 1997 r., Annibaldi, C-309/96, EU:C:1997:631, pkt 13; z dnia 7 lipca 2011 r., Agafitei i in., C-310/10, EU:C:2011:467, pkt 28 i przytoczone tam orzecznictwo; a także postanowienie z dnia 14 kwietnia 2016 r., Târșia, C-328/15, niepublikowane, EU:C:2016:273, pkt 19 i przytoczone tam orzecznictwo).

26 W niniejszym przypadku należy stwierdzić, po pierwsze, że sąd odsyłający zwraca się do Trybunału z pytaniem w przedmiocie wykładni, jaką należy nadać art. 3 ust. 5 tiret drugie dyrektywy 1999/44. A zatem wychodzi on z założenia, że dyrektywa ta znajduje zastosowanie w sytuacji takiej jak ta będąca przedmiotem sporu w postępowaniu głównym.

27 Po drugie, z akt sprawy będących w posiadaniu Trybunału, a w szczególności z postanowienia odsyłającego wynika, że umowa będąca przedmiotem sporu w postępowaniu głównym stanowi, zgodnie z mającym zastosowanie prawem krajowym, „umowę o dzieło”.

28 W takich okolicznościach w celu ustalenia, czy Trybunał jest właściwy do udzielenia odpowiedzi na zadane pytanie, należy zbadać kwestię, czy dyrektywę 1999/44 należy interpretować w ten sposób, że znajduje ona zastosowanie do umowy o dzieło takiej jak ta będąca przedmiotem sporu w postępowaniu głównym, mającej za przedmiot renowację basenu przez przyjmującego zamówienie.

- 29 W powyższym względzie należy w pierwszej kolejności zwrócić uwagę, że dyrektywa 1999/44, mimo że nie zawiera definicji pojęcia „umowy sprzedaży”, ogranicza swój zakres stosowania do tej właśnie umowy.
- 30 Z art. 1 ust. 1 tej dyrektywy wynika bowiem, że celem tej dyrektywy jest zbliżenie przepisów ustawowych, wykonawczych i administracyjnych państw członkowskich dotyczących niektórych aspektów „sprzedaży” towarów konsumpcyjnych i związanych z tym gwarancji. Ponadto ze wspomnianej dyrektywy, a w szczególności z jej art. 1 ust. 2, w którym zostały między innymi zdefiniowane pojęcia „konsumenta” i „sprzedawcy”, wynika, że znajduje ona wyłącznie zastosowanie do umów sprzedaży zawartych między zawodowym sprzedawcą i nabywcą będącym konsumentem.
- 31 W drugiej kolejności należy przypomnieć, że zgodnie z utrwalonym orzecznictwem Trybunału z wymogu jednolitego stosowania prawa Unii wynika, że jeżeli przepis prawa Unii nie zawiera odesłania do prawa państw członkowskich w odniesieniu do konkretnego pojęcia, pojęciu temu należy nadać w całej Unii autonomiczną i jednolitą wykładnię, co powinno nastąpić z uwzględnieniem kontekstu przepisu i celu zamierzonego przez dane uregulowanie (zob. w szczególności wyrok z dnia 9 listopada 2016 r., *Wathelet*, C-149/15, EU:C:2016:840, pkt 28 i przytoczone tam orzecznictwo).
- 32 Choć tekst dyrektywy 1999/44 nie zawiera definicji terminu „umowa sprzedaży”, nie odsyła on jednak również do krajowych przepisów prawa w odniesieniu do znaczenia, jakie należy nadać temu terminowi. Wynika stąd zatem, że do celów stosowania tej dyrektywy ów termin należy uznać za autonomiczne pojęcie prawa Unii, które podlega jednolitej wykładni na jej obszarze (zob. analogicznie wyrok z dnia 18 października 2011 r., *Brüstle*, C-34/10, EU:C:2011:669, pkt 26).
- 33 W trzeciej kolejności, w celu ustalenia, czy umowa o dzieło taka jak ta będąca przedmiotem sporu w postępowaniu głównym, która to umowa wiąże się ze świadczeniem usług, może zostać uznana za umowę sprzedaży w rozumieniu tej dyrektywy, należy stwierdzić, że owa dyrektywa określa wyraźnie umowy wiążące się ze świadczeniem usług, które mogą zostać uznane za równoznaczne z umową sprzedaży.
- 34 Zarówno bowiem z przepisów dyrektywy 1999/44, jak i z jej kontekstu wynika, że pojęcie „umowy sprzedaży” rozciąga się jedynie na niektóre umowy, które zgodnie z krajowymi przepisami prawa mogą zostać inaczej zakwalifikowane, mianowicie jako umowy o świadczenie usług lub umowy o dzieło.
- 35 A zatem z jednej strony zgodnie z art. 1 ust. 4 tej dyrektywy „[u]mowy na dostawę towarów konsumpcyjnych, które mają być wytworzone czy wyprodukowane [...] uważane będą za umowę sprzedaży”. Wobec tego umowa mająca za przedmiot sprzedaż towaru, który musi najpierw zostać wytworzony lub wyprodukowany, wchodzi w zakres stosowania wspomnianej dyrektywy.
- 36 Z drugiej strony w art. 2 ust. 5 dyrektywy 1999/44 brak zgodności wynikający z nieprawidłowego montażu towaru konsumpcyjnego został uznany za równoznaczny z brakiem zgodności tego towaru, w szczególności jeżeli montaż stanowi część umowy sprzedaży danego towaru. A zatem usługa montażu towaru, w przypadku gdy pozostaje ona w związku z umową sprzedaży, wchodzi w zakres stosowania tej dyrektywy.
- 37 Z powyższych ustaleń wynika, że z jednej strony dyrektywa 1999/44 znajduje zastosowanie nie tylko do umów sprzedaży *stricto sensu*, ale także do niektórych kategorii umów wiążących się ze świadczeniem usług, które zgodnie z mającym zastosowanie prawem krajowym mogą zostać zakwalifikowane jako umowa o świadczenie usług lub umowa o dzieło, mianowicie umowy o dostawę towarów konsumpcyjnych, które mają zostać wytworzone lub wyprodukowane, jak również umowy przewidujące montaż takich towarów w związku z umową sprzedaży.

- 38 Z drugiej strony, aby owe kategorie umów wiążących się ze świadczeniem usług mogły zostać zakwalifikowane jako „umowy sprzedaży” w rozumieniu tej dyrektywy, świadczenie usług musi być jedynie akcesoryjne w stosunku do sprzedaży.
- 39 W czwartej kolejności – taka wykładnia pojęcia „umowy sprzedaży” w rozumieniu dyrektywy 1999/44 znajduje poparcie w pracach przygotowawczych do tej dyrektywy, jak również w Konwencji Narodów Zjednoczonych o umowach międzynarodowej sprzedaży towarów, sporządzonej w Wiedniu dnia 11 kwietnia 1980 r., na której to konwencji jest wzorowana omawiana dyrektywa.
- 40 W powyższym względzie należy zauważyć, że z uzasadnienia wniosku dotyczącego dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie sprzedaży towarów konsumpcyjnych i związanych z tym gwarancji [COM(95) 520 wersja ostateczna], przedstawionego przez Komisję w dniu 23 sierpnia 1996 r. (Dz.U. 1996, C 307, s. 8) wynika, iż „z uwagi na złożoność i różnorodność świadczonych usług trudno sobie wyobrazić, by przepisy mające zastosowanie do sprzedaży towarów mogły tak po prostu zostać rozciągnięte na usługi”. A zatem z powodu swoich szczególnych cech usługi nie powinny co do zasady wchodzić w zakres stosowania dyrektywy 1999/44.
- 41 Wyraźne postawienie na równi niektórych kategorii umów wiążących się zarówno ze sprzedażą, jak i ze świadczeniem usług, o którym mowa w pkt 35 i 36 niniejszego wyroku, można wyjaśnić w szczególności wolą prawodawcy Unii, po pierwsze, by sprostać trudnościom w rozróżnieniu przez konsumenta tych dwóch świadczeń dostarczanych przez profesjonalistę, a po drugie, by zgodnie z motywem 1 dyrektywy 1999/44 zapewnić wysoki poziom ochrony konsumentów.
- 42 W wymienionym w pkt 40 niniejszego wyroku wniosku dotyczącym dyrektywy uściślono bowiem w tym celu, że montaż towarów związany ze sprzedażą powinien wchodzić w zakres stosowania tej dyrektywy z jednej strony z uwagi na napotykaną w praktyce trudność w rozróżnieniu świadczenia usług polegającego na montażu towarów od sprzedaży tych towarów, a z drugiej strony ze względu na konieczność zapewnienia homogenicznej ochrony konsumentów.
- 43 Jeśli chodzi o postawienie na równi z umową sprzedaży wymienionych w art. 1 ust. 4 dyrektywy 1999/44 umów o dostawę towarów konsumpcyjnych, które mają być wytworzone lub wyprodukowane, zostało ono wprowadzone przez Parlament w trakcie pierwszego czytania wspomnianego wniosku dotyczącego dyrektywy w świetle art. 3 ust. 1 konwencji Narodów Zjednoczonych wymienionej w pkt 39 niniejszego wyroku, w celu uwzględnienia między innymi trudności napotykanych w kwalifikowaniu tych umów, które wiążą się zarówno z obowiązkiem działania typowym dla umów o dzieło i o świadczenie usług, jak i z obowiązkiem dostarczenia towaru, który jest charakterystyczny dla umowy sprzedaży.
- 44 W niniejszym przypadku z akt sprawy będących w posiadaniu Trybunału wynika, że H. Schottelius i jej małżonek zwrócili się do F. Seiferta, przyjmującego zamówienie, o renowację ich basenu. W tym celu zawarli z nim umowę o dzieło. W ramach tej umowy przyjmujący zamówienie sprzedał im niewątpliwie różne towary konieczne do renowacji tego basenu, w tym między innymi urządzenie filtrujące z pompą. Niemniej należy stwierdzić, że świadczenie usług polegające na montażu tych towarów stanowi główny przedmiot tej umowy o dzieło, zaś sprzedaż tych towarów ma charakter jedynie akcesoryjny wobec tego świadczenia usług.
- 45 Ponadto w świetle akt sprawy będących w posiadaniu Trybunału owa umowa o dzieło nie może zostać zakwalifikowana jako umowa „na dostawę towarów konsumpcyjnych, które mają być wytworzone czy wyprodukowane” w rozumieniu art. 1 ust. 4 dyrektywy 1999/44, ponieważ towary konieczne do renowacji danego basenu nie miały zostać wytworzone lub wyprodukowane przez przyjmującego zamówienie.

- 46 W świetle całości powyższych rozważań należy uznać, że umowa o dzieło taka jak ta będąca przedmiotem sporu w postępowaniu głównym nie stanowi „umowy sprzedaży” w rozumieniu dyrektywy 1999/44 i w związku z tym nie wchodzi w zakres stosowania tej dyrektywy.
- 47 Wobec tego zgodnie z orzecznictwem przypomnianym w pkt 25 niniejszego wyroku Trybunał jest niewłaściwy do udzielenia odpowiedzi na pytanie zadane w trybie prejudycjalnym przez Landgericht Hannover (sąd okręgowy w Hanowerze).

W przedmiocie kosztów

- 48 Dla stron w postępowaniu głównym niniejsze postępowanie ma charakter incydentalny, dotyczy bowiem kwestii podniesionej przed sądem odsyłającym, do niego zatem należy rozstrzygnięcie o kosztach. Koszty poniesione w związku z przedstawieniem uwag Trybunałowi, inne niż koszty stron w postępowaniu głównym, nie podlegają zwrotowi.

Z powyższych względów Trybunał (dziesiąta izba) orzeka, co następuje:

Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej jest niewłaściwy do udzielenia odpowiedzi na pytanie zadane w trybie prejudycjalnym przez Landgericht Hannover (sąd okręgowy w Hanowerze, Niemcy) w drodze postanowienia z dnia 22 kwietnia 2016 r.

Podpisy